

Jesteś obywatelem Ukrainy i masz dziecko pod opieką? Możesz otrzymać wsparcie dla rodziny z ZUS

Złóż wniosek o świadczenie dla rodziny, które wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS), jeśli:

- jesteś obywatelem Ukrainy albo małżonkiem obywatela Ukrainy,
- Twój pobyt w Polsce jest legalny,
- masz pod opieką dziecko (jesteś jego rodzicem lub opiekunem tymczasowym), które ma ukraińskie obywatelstwo i przybyło z Ukrainy do Polski po 23 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi,
- masz pod opieką dziecko (jesteś jego rodzicem lub opiekunem tymczasowym) urodzone w Polsce przez matkę, która jest obywatelką Ukrainy i której pobyt w Polsce jest legalny.

Ważne

Pobyt w Polsce jest legalny przez 18 miesięcy, licząc od 24 lutego 2022 r. lub od daty faktycznego przekroczenia granicy po 23 lutego 2022 r., dla obywateli Ukrainy, którzy wjechali legalnie z Ukrainy do Polski po 23 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi i chcą pozostać w Polsce.

Świadczenia dla rodzin przysługują tylko przez okres, gdy Ty i dziecko przebywacie w Polsce.

Opiekuna tymczasowego albo pieczę zastępczą dla dziecka, które przybyło z Ukrainy w związku z działaniami wojennymi i przebywa w Polsce bez opieki, ustanawia polski sąd.

Jakie wsparcie dla rodziny możesz otrzymać z ZUS

- **500 zł miesięcznie** na każde dziecko w wieku do 18 lat, które mieszka w Polsce (świadczenie wychowawcze z programu Rodzina 500+, tzw. **500+**).
Jest to świadczenie dla rodzica, opiekuna tymczasowego albo osoby sprawującej pieczę zastępczą nad dzieckiem.
Więcej informacji o 500+.
- **500 zł lub 1000 zł miesięcznie** na drugie i kolejne dziecko w wieku 12–35 miesięcy, które mieszka w Polsce (rodzinny kapitał opiekuńczy, tzw. **RKO**).
Jest to świadczenie dla rodzica albo opiekuna tymczasowego.
Więcej informacji o RKO.
- **Do 400 zł miesięcznie** dofinansowania opłaty za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna (**dofinansowanie pobytu w żłobku**) na:
 - pierwsze i jedyne dziecko w rodzinie,
 - pierwsze dziecko w rodzinie, jeśli na kolejne dziecko otrzymujesz RKO,
 - na drugie i kolejne dziecko w rodzinie w wieku poniżej 12 miesięcy i powyżej 35 miesięcy, na które przyznaliśmy rodzinny kapitał opiekuńczy i kapitał ten pobrałeś w łącznej przysługującej wysokości.

Aby otrzymać dofinansowanie, placówka lub opiekun musi wpisać Twoje dziecko do rejestru żłobków i klubów dziecięcych lub wykazu dziennych opiekunów.

Jest to świadczenie dla rodzica, opiekuna tymczasowego albo osoby sprawującej

pieczę zastępczą nad dzieckiem.

Więcej informacji o dofinansowaniu pobytu w żłobku.

- **300 zł raz w roku** na każde dziecko w wieku do 20 lat (lub do 24 lat w przypadku ucznia z niepełnosprawnością), które mieszka w Polsce i uczy się w szkole – wnioski będziesz mógł złożyć od 1 lipca 2022 r. do 30 listopada 2022 r. (świadczenie z programu Dobry Start, tzw. **300+**).

Jest to świadczenie dla rodzica, opiekuna tymczasowego albo osoby sprawującej pieczę zastępczą nad dzieckiem.

Więcej informacji o 300+.

Co musisz zrobić, aby otrzymać wsparcie dla rodziny z ZUS

Złóż odpowiedni wniosek do ZUS. Wnioski (w języku ukraińskim) złożysz tylko elektronicznie przez Platformę Usług Elektronicznych (PUE) ZUS. Aby to zrobić, potrzebujesz:

- polskiego numeru identyfikacyjnego PESEL Twój i dziecka,
- adres e-mail,
- polskiego numeru telefonu,
- numeru rachunku bankowego w Polsce.

KROK 1 – polski numer identyfikacyjny PESEL

We wniosku musisz podać polski numer identyfikacyjny PESEL swój i dziecka, które jest pod Twoją opieką.

Zgłoś się do dowolnego urzędu gminy, miasta lub dzielnicy w Polsce. Złóż tam wniosek o polski numer identyfikacyjny PESEL. Wniosek musisz złożyć osobiście. Dziecko również musi być obecne podczas składania wniosku.

Rejestracja obywateli Ukrainy i nadawanie polskiego identyfikatora PESEL rozpoczęła się w urzędach gminy, miasta lub dzielnicy w Polsce **16 marca 2022 r.**

PESEL nadany od tej daty ma oznaczenie, które potwierdza, że Ty lub Twoje dziecko przebyliście z Ukrainy do Polski po 23 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi.

KROK 2 – rachunek bankowy

Świadczenia 500+, RKO i 300+ wypłacamy wyłącznie na rachunek bankowy w Polsce.

Jeżeli masz rachunek bankowy w Polsce, przejdź do KROKU 3.

Jeżeli nie masz rachunku bankowego w Polsce, załóż go w banku.

KROK 3 – elektroniczny wniosek

Wnioski o świadczenie 500+, RKO, dofinansowanie pobytu w żłobku i 300+ możesz złożyć wyłącznie elektronicznie za pomocą Platformy Usług Elektronicznych (PUE) ZUS – elektronicznego systemu ZUS.

1. Załóż swój profil w tym systemie. Potrzebujesz do tego:

- polskiego numeru telefonu lub adresu e-mail,
- polskiego numeru identyfikacyjnego PESEL.

Profil możesz założyć:

- samodzielnie przez internet (szczegółowa instrukcja, jak to zrobić),
- z pomocą pracownika ZUS:
 - w każdej placówce ZUS,
 - podczas e-wizyty w ZUS
 (informacja, jak uzyskać taką pomoc),

2. Złóż elektronicznie wniosek (odpowiedni do Twojej sytuacji rodzinnej):

- **O 500+** na obecny okres świadczeniowy, który trwa do 31 maja 2022 r. oraz na kolejny okres świadczeniowy trwa od 1 czerwca 2022 r. do 31 maja 2023 r.
Sprawdź na www.zus.pl od kiedy możesz złożyć wniosek o 500+.
- **O RKO:**
 - od pierwszego dnia miesiąca, w którym dziecko skończy 9 miesięcy, do końca miesiąca, w którym dziecko skończy 13 miesięcy – jeśli złożysz wniosek w tym okresie, kapitał będzie Ci przysługiwał od pierwszego dnia miesiąca, w którym dziecko ukończyło 12 miesięcy,
 - w 14 miesiącu życia dziecka albo później – jeśli złożysz wniosek w takim terminie, przyznamy Ci RKO od miesiąca złożenia wniosku.
Sprawdź na www.zus.pl, od kiedy możesz złożyć wniosek o RKO.
- **O dofinansowanie pobytu w żłobku**
Wniosek o dofinansowanie możesz złożyć najwcześniej w dniu, w którym Twoje dziecko zacznie uczęszczać do żłobka, klubu dziecięcego lub dziennego opiekuna. Świadczenie otrzymuje placówka, do której uczęszcza Twoje dziecko, lub opiekun.
Sprawdź na www.zus.pl, od kiedy możesz złożyć wniosek o dofinansowanie pobytu w żłobku.
- **O 300+**
Jeśli złożysz wniosek do końca sierpnia, pieniądze otrzymasz najpóźniej 30 września. Jeśli wniosek złożysz później, wypłacimy świadczenie w ciągu 2 miesięcy od dnia, w którym złożysz wniosek.
Wnioski o 300+ będziesz mógł złożyć od 1 lipca 2022 r. do 30 listopada 2022 r.

Załączniki do wniosku

W zależności od Twojej sytuacji możemy wymagać dodatkowych dokumentów, które musisz dołączyć:

- **orzeczenia sądu o ustanowieniu Cię opiekunem tymczasowym**, jeśli na podstawie orzeczenia polskiego sądu jesteś opiekunem tymczasowym dziecka, które przybyło z Ukrainy do Polski po 23 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi,
- **dokumentu potwierdzającego umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej**, jeśli na podstawie orzeczenia polskiego sądu sprawujesz pieczę zastępczą nad dzieckiem, które przybyło z Ukrainy do Polski po 23 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi,
- **dokumentu potwierdzającego legalność Twojego pobytu i dostęp do rynku pracy w Polsce**, jeśli przyjechałeś do Polski przed 24 lutego 2022 r., ale Twoje dziecko albo dziecko, którego jesteś opiekunem prawnym albo nad którym sprawujesz pieczę zastępczą, przyjechało do Polski po 23 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi; może to być na przykład karta pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”.

Ważne

Pracownicy ZUS pomogą Ci założyć profil na PUE ZUS i złożyć wniosek:

- w każdej placówce ZUS
- podczas e-wizyty w ZUS (czyli rozmowy przez internet z pracownikiem ZUS)

Jak się dowiesz, czy otrzymałeś wsparcie dla rodziny z ZUS

Gdy przyznamy Ci świadczenie, otrzymasz o tym wiadomość na swoim profilu na PUE ZUS, a także e-mail na adres, który podałeś we wniosku.

Jeśli będziemy musieli coś z Tobą wyjaśnić, otrzymasz informację na swój profil na PUE ZUS, a także e-mail na adres, który podałeś we wniosku. Wyślemy do Ciebie również sms na numer telefonu, który podałeś we wniosku. Dlatego tak ważne jest, abyś podał numer telefonu oraz adresu e-mail, za których pośrednictwem będziemy mogli się z Tobą skontaktować.

Jak otrzymasz wsparcie dla rodziny

Świadczenie 500+, 300+ i RKO otrzymasz na numer rachunku bankowego w Polsce, który wskażesz we wniosku.

Dofinansowanie pobytu w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna prześlemy na rachunek bankowy podmiotu prowadzącego placówkę, zatrudniającego dziennego opiekuna lub dziennego opiekuna, który prowadzi własną działalność. Dofinansowanie trafi do nich do 20 dnia każdego miesiąca za miesiąc poprzedni.

Przez jaki czas będzie Ci przysługiwało wsparcie dla rodziny z ZUS

- **500+** przysługuje od miesiąca, w którym złożysz wniosek do końca okresu świadczeniowego, w którym wypłacamy świadczenie (obecny okres świadczeniowy trwa do 31 maja 2022 r., a kolejny okres świadczeniowy będzie trwał od 1 czerwca 2022 r. do 31 maja 2023 r.).
- **RKO** przysługuje:
 - od pierwszego dnia miesiąca, w którym dziecko skończyło 12 miesięcy – jeżeli złożyłeś wniosek w okresie od pierwszego dnia miesiąca, w którym dziecko kończy 9 miesięcy do końca miesiąca, w którym dziecko kończy 13 miesięcy,
 - od miesiąca złożenia wniosku - jeśli złożysz wniosek w 14 miesiącu życia dziecka albo później. RKO przysługuje do daty upływu 18 miesięcy, licząc od 24 lutego 2022 r., czyli do 24 sierpnia 2023 r., jednak nie dłużej niż do czasu ukończenia przez dziecko 35 miesięcy.
- **Dofinansowanie pobytu w żłobku** przysługuje:
 - od dnia, w którym dziecko rozpoczęło pobyt w żłobku, klubie dziecięcym lub u opiekuna dziennego – jeśli złożysz wniosek w ciągu 2 miesięcy od tego dnia,
 - od miesiąca złożenia wniosku – jeśli złożysz wniosek po upływie 2 miesięcy od rozpoczęcia pobytu dziecka w placówce.Dofinansowanie pobytu w żłobku przysługuje do czasu ukończenia przez dziecko pobytu w placówce albo nabycia prawa do RKO.
- **300+** przysługuje raz w roku.

Gdzie otrzymasz informacje o wsparciu dla rodziny z ZUS

- w dowolnej placówce ZUS (informacje znajdziesz na stronie internetowej www.zus.pl),
- podczas e-wizyty w ZUS (informacje znajdziesz na stronie internetowej www.zus.pl),
- na bezpłatnej infolinii pod numerem 22 444 02 55 od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00 – 18:00 lub za pośrednictwem maila wysłanego na adres UA@ZUS.PL,
- na stronie internetowej www.zus.pl.

Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. poz. 583)
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2019 r. poz. 2407, z późn. zm.)
- Art. 187a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2022 r. poz. 447)
- Ustawa z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz.U. poz. 2270)
- Art. 64c ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. z 2021 r. poz. 75, z późn. zm.).